

Finlandia Open

Suomen Pöytätennisliiton toimintakertomuksista ilmenee lajin suosion nousu ja sitä seurannut haasteellinen taloudellinen tilanne 1970-luvun lopulla. Kun liitossa mietittiin uusia rahoitustapoja kasvun mahdollistamiseksi, heräsi ajatus kansainvälisten kilpailujen järjestämisestä. Finlandia Open, Suomen Pöytätennisliiton järjestämät kansainväliset kilpailut, järjestettiin ensimmäistä kertaa kansallisena kilpailuna 1980, mutta jo seuraavana vuonna Kansainvälinen pöytätennisliitto ITTF nosti sen kilpailukalenteriinsa.

Pöytätennisliiton pitkäaikaisen aktiivin ja entisen puheenjohtajan Jouko Mannin mukaan alkuperäinen idea syntyi, kun pöytätennisliitto halusi tuoda kilpailevan kansainvälisen tapahtuman TUL:n Victor Barna Cupin rinnalle. Ajankohta määräytyi pitkälle Swedish Open Championships -kisan (SOC) mukaan. Ruotsissa jo vuodesta 1954 lähtien järjestetyn kilpailun merkitys pingismaailmassa oli suuri ja siellä pelasivat maailman parhaimmat pelaajat.

- Kiinalaiset lensivät kilpailujen jälkeen kotiinsa Moskovasta. Tähän SOCin ja paluulennon väliin rakennettiin sitten myös Finlandia Open, toinen Pöytätennisliiton pitkäaikainen luottamusmies Bengt Ahti muistelee.

Vuoden 1981 Finlandia Open järjestettiin Helsingin urheilutalossa Kalliossa. Majoitus järjestyi samassa paikassa sijainneessa Olympia-hotellissa. Kilpailut pelattiin cup-järjestelmällä seitsemässä luokassa eli naisten ja miesten kaksinpelissä, naisten ja miesten nelinpelissä, sekanelinpelissä sekä naisten ja miesten joukkuekilpailussa. Palkinnot olivat vaatimattomia tavarapalkintoja kuten radioita. Aluksi kisa järjestettiin joka toinen vuosi.

Alkuvuosina kilpailut keräsivät paljon yleisöä ja kansainvälisiä huippupelaajia. Loppuotteluita televisioitiin ja niitä näytettiin Etelä-Koreassa saakka. Bengt Ahdin mukaan alkuvuosien järjestelyissä mainosten myynnillä oli suuri taloudellinen merkitys juuri televisioinnin vuoksi. Lähetyksen pituus oli jopa 2,5 tuntia ja mainoksen hinta pieni tavallisen tv-mainokseen nähden.

Pieni ydinporukka teki paljon töitä kisojen järjestämiseksi. Esimerkiksi tuomareita tarvittiin paljon: tärkeitä Finlandia Openin taustahenkilöitä Ahdin lisäksi olivat pöytätennisliiton silloinen puheenjohtaja Esa Ellonen, Torkel Grefberg, Jouko Lappi, Gösta Wahlström ja Esko Heikkinen. Ahti korostaa erityisesti Ellosen merkitystä kisan markkinoinnissa yhteistyökumppaneille.

Kiina hallitsi ensimmäisten vuosien Finlandia Openeita täydellisesti. Se vei kaikki jaossa olleet mestaruudet vuoteen 1991, kunnes ruotsalaiset Peter Karlsson ja Thomas von Scheele voittivat miesten nelinpelin. Muiden luokkien mestaruudet menivät Kiinaan

myös 1991. Ensimmäinen kaksinpeliluokan voitto meni Kiinan ulkopuolelle 1995, kun Ruotsin Jan-Ove Waldner voitti miesten kilpailun. Naisten kaksinpelin ensimmäisen Kiinan ulkopuolelle menneen voiton nappasi seuraavana vuonna Etelä-Korean Kim Moo Kyo. Tämän jälkeen kiinalaisten osallistuminen Finlandia Openiin väheni ja ainoat kaksinpeliluokkien kiinalaisvoitot ovat vuosilta 1996 ja 2000 miehissä ja vuosilta 2000 ja 2010 naisissa.

Espooseen ja Tampereelle

Finlandia Open järjestettiin ensimmäisen kerran Helsingin ulkopuolella 1993, jolloin PT Espoo otti Juha Hyypän ehdotuksesta vastuulleen pelipaikan järjestämisen. Kilpailut pelattiin Leppävaaran urheiluhallissa ja pelaajat majoituivat Lintuvaarassa. Itse kilpailutapahtuma hoitui Torkel Grefbergin johdolla, mutta muista järjestelyvastuista oli jonkin verran mitteliä SPTL:n ja espoolaisten kesken vielä kisojen jälkeenkin.

Vuoden 1993 Finlandia Openissa sattui harmillinen tapaus TIP-70:n virolaisen Aleksander Saveljevin kohdalla. TIP-70 oli kysynyt Saveljevin osallistumisoikeudesta liitolta ja saanut vastauksen, jonka mukaan tämä saisi osallistua Finlandia Openiin, koska oli Suomen miesten rankinglistalla 30 parhaan joukossa.

Paikan päälle saavuttuaan Saveljev ei kuitenkaan päässyt kilpailemaan, koska hänet oli ilmoittanut suomalaisseura eikä Eestin pöytätennisliitto. Pelaajan ja vantaalaisseuran pettymys oli ymmärrettävää. Epäselvyyksien johdosta liiton hallitus järjesti kriisikokouksen ja päätyi maksamaan rahakorvauksia sekä PT Espoolle että TIP-70:lle.

Espoon kisojen jälkeen Finlandia Open järjestettiin kolme kertaa Tampereella, vuosina 1995, 1996 ja 1998. Ensimmäiset kaksi kertaa vastuullisina järjestäjinä toimivat SPTL:n ohella tamperelaisseurat PT-75 ja KooVee. Kolmansissa kisoissa SPTL:n kanssa järjestelyistä vastasi yksin PT-75, mutta kooveeläisten apu oli silloinkin merkittävä. Tampereen kisojen vastuuhenkilö oli Jukka Nieminen, joka piti vuoden 1998 järjestelyjä onnistuneina. Hän kiitteli hyvää yhteistyötä tamperelaisseurojen ja Tampereen kaupungin välillä.

Kilpailut pelattiin Pyynikin palloiluhallissa, joka Niemisen mukaan oli hieman liian pieni kyseiseen tapahtumaan. Silti muuta kisapaikkaa ei kunnolla edes mietitty. Taloudellinen tuotto jäi arvioitua pienemmäksi, sillä ilmoittautuneita pelaajia oli 30–40 odotettua vähemmän. Pyynikin halli olisi käynyt ahtaaksi, jos toivottu osallistujamäärä olisi toteutunut.

Ikimuistoisimpia hetkiä Tampereen Finlandia Open -kilpailuissa oli vuoden olympiavoittaja Jan-Ove Waldnerin miesten kaksinpelin ykkössija 1995. Waldnerilta ja toiselta ruotsalaiselta Jörgen Perssonilta puuttui tarvittavia pisteitä ammattilaiskiertuetta

varten. Niitä he tulivat Tampereelle hakemaan. Suomalaisyleisölle oli kiinnostavaa nähdä maailman huippupelaajat mukana kisoissa.

Toinen Jukka Niemisen mieleen jäänyt tapahtuma oli arvontojen tekeminen. Ne valmistuivat henkilökohtaisten luokkien alkupoolien jälkeen lauantai-iltana. Tekniikka ei toiminut 1990-luvulla kuten nykyään, joten Nieminen vei valmistuneita arvontoja Hämeenpuiston Cumulus-hotelliin vasta puolen yön jälkeen. Hotellin aulassa oli kuitenkin joukko valmentajia odottamassa pelikaavioiden saapumista.

Paluu Helsinkiin ja Eesti-systeemin käyttöönotto vuonna 2000

Tampereelta Finlandia Open siirtyi jälleen liiton järjestettäväksi Helsinkiin. Vuonna 2000 Finlandia Open järjestettiin ensimmäistä kertaa Ruskeasuon palloiluhallissa. Nämä kilpailut olivat myös ensimmäiset, joissa pelattiin suuremmalla 40 mm pallolla ja 11 pisteen erillä. Pelijärjestelmäkin muuttui progressive knock out -järjestelmään (PKO) eli "Eesti-systeemiin". Sen sovittamisesta Finlandia Openiin vastasi Kimmo Arenius.

Uudella pelijärjestelmällä oli tarkoitus tarjota jokaiselle pelaajalle vähintään kuusi ottelua, mikä ei vielä vuoden 2000 kisoissa aivan toteutunut. Järjestelmä sai kuitenkin kiitosta etenkin valmentajilta, mutta myös pelaajilta; se tarjoaa kaikille osallistujille mahdollisuuden saada paljon kansainvälistä pelikokemusta yksissä kilpailuissa. Myös kilpailujen taloudellinen kannattavuus parani jälleen.

Vuosina 2000-2011 Finlandia Open pelattiin vuosittain Ruskeasuon palloiluhallissa. Vuodesta 2012 kilpailut on järjestetty Kisakallion urheiluopistolla Lohjalla. Siirtoa Kisakallioon pohjusti yhä suuremman osallistujamäärän tavoittelu. Koska pelejä tulee enemmän kuin perinteisessä cup-järjestelmässä, kilpailu vaatii paljon pöytiä. Kisakalliossa samaan halliin saadaan 30 pöytää.

Nykyisellään enimmäisosallistujamäärä on miesten kaksinpelissä 128 ja naisten kaksinpelissä 86. Sitä on suuresta osallistumishalukkuudesta huolimatta hankala saavuttaa, sillä viime hetken peruutuksia sattuu. Finlandia Openin ohella vain Luxemburgissa järjestetään kansainvälinen kilpailu, joka pelataan PKO-järjestelmällä.

Pöytätennisliiton toiminnanjohtajan Mika Räsänen mukaan Finlandia Openia kehitetään jatkuvasti, sillä sen taloudellinen merkitys liitolle on suuri. Lisäksi kilpailujen järjestäminen on tärkeää, jotta kotimaisille pelaajille voidaan tarjota kansainvälistä pelikokemusta edullisesti.

Räsänen kuvaa yhteistyötä Kisakallion urheiluopiston kanssa toimivaksi. Osallistujat kiittelevät lyhyitä etäisyyksiä majoitus-, peli- ja ruokailupaikkojen välillä. Kisakallio ottaa vastuuta myös kisajärjestelyistä, mikä liiton näkökulmasta mahdollistaa kisojen

toteuttamisen pienemmillä resursseilla. Edelleenkin tapahtumaan tarvitaan kuitenkin paljon vapaaehtoisia.

Suomalaismenestys Finlandia Openissa

Puhtaasti loppusijoituksen perusteella parhaimmiksi suomalaisiksi Finlandia Open -saavutuksiksi voidaan lukea seuraavat:

- Sonja Grefbergin ja Eva Malmbergin naisten joukkue- ja nelinpelipronssit 1983
- Sonja Grefbergin ja Monica Portinin hopea naisten nelinpelissä 1985
- Sonja Grefbergin ja Jarmo Jokisen sekanelinpelipronssi 1985
- Jarmo Jokisen ja Jukka Ikosen miesten joukkuepronssi 1985
- Pasi Valastin miesten nelinpelipronssi Kiinan Zhang Lein kanssa 1991
- Linus Erikssonin 4. sija miesten kaksinpelissä 2001
- Benedek Oláhin 4. sija miesten kaksinpelissä 2013
- Benedek Oláhin miesten kaksinpelipronssi 2015

Solja Virtanen